

Satu Taavitsainen sd

Kirjallinen kysymys sosiaaliturva- ja eläkemaksujen kiertämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Osa yrityksistä on johdonmukaisesti ja tarkoituksella alkanut kiertää työnantajavelvoitteitaan. Ne eivät enää palkkaa työntekijöitä työsuhteeseen ja tee henkilön kanssa työsopimusta, vaan ottavat työntekijöitä toimeksiantosuhteeseen, "freelancereiksi". Esimerkiksi Etelä-Suomessa tällaisia yrityksiä ovat ruoankuljetuspalvelu Foodora, ruokalahettipalvelu Wolt ja lehtiä jakava Earlybird.

"Freelancer" ei sairastuessaan saa sairauspäivärahaa, hänelle ei makseta lomakorvausta eikä hän saa korvausta omien työvälineidensä käytöstä, esimerkiksi puhelimesta ja polkupyörästä tai autosta. Työntekijällä ei ole työnantajan maksamaa työterveyshuoltoa, eikä työstä kerry eläkettä.

"Freelancerit" eivät tosiasiallisesti voi itse päättää, milloin ja missä he tekevät työtään, vaan työtä on tehtävä silloin, kun ruoka tai lehti pitää toimittaa asiakkaalle. Lisäksi yritys voi kuljetusten aikana antaa työn tekemistä koskevia ohjeita, ainakin ruokalahettien kohdalla näin tapahtuu. Kaikki työsuhteen tunnusmerkit täyttyvät, vaikka työtä markkinoidaan vain lisäansioden hankkimisena, jopa harrastuksena.

Näiden yritysten toiminnasta aiheutuu mittavia yhteiskunnallisia menetyksiä sosiaaliturva- ja eläkemaksujen jäädessä kertymättä. Kyse on työntekijälle kuuluvan ansion varastamisesta. Lisäksi ne vääristävät yritysten välistä kilpailua.

Työntekijälle kuuluvia perustavaa laatua olevia oikeuksia ovat oikeus työsopimukseen, sairauslomaan, eläkkeeseen ja työterveyshuoltoon. Lisäksi työntekijän kuuluu saada korvaus omien työvälineiden ja ajoneuvon käytöstä ja hänen tulee voida käyttää työpaikan sosiaalituloja.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi työsuojeluviranomainen, jonka pitäisi valvoa työsopimuslain noudattamista, ei ole puuttunut perusteluissa mainittuihin epäkohtiin,

jos työsuojeluviranomainen on selvittänyt asiaa, mutta tullut siihen tulokseen, että työsuhteen tunnusmerkistö ei täyty, millä perusteella tähän on päädytty,

mihin toimenpiteisiin ministeri aikoo ryhtyä sen selvittämiseksi, ovatko nämä freelancerit työsuhteessa vai eivät,

Kirjallinen kysymys KK 500/2018 vp

onko ministeri laskenut, kuinka paljon Suomessa jää sosiaaliturva- ja eläkemaksuja maksamatta tällaisten freelancer-työsuhteisiin pakottavien yritysten takia ja

mihin ministerin näkemyksen mukaan voi johtaa sellainen kehitys, jossa yritykset kiertävät työsopimuslakia ja jättävät maksamatta sosiaaliturva- ja eläkemaksuja?

Helsingissä 30.11.2018

Satu Taavitsainen sd